

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3110/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 214. § (1) bekezdésében meghatározott „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrészek, valamint e törvény 41. § (5) bekezdése továbbá az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.073/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 214. § (1) bekezdésében meghatározott „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrészek valamint a Vht. 41. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozással.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságtól – az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában – az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.073/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a megsemmisítését az Abtv. 43. § (4) bekezdésére tekintettel az Egri Járásbíróság 1001-Vh.734/2020/8. számú végzésére kiterjedő hatállyal, mivel véleménye szerint azok ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk (2) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [4] 1.1. Az Egri Járásbíróság mint elsőfokú bíróság az indítványozó természetes személy adós végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét nemperes eljárásban hozott 2021. január 12. napján kelt 1001-Vh.734/2020/8. számú végzésével elutasította arra hivatkozással, hogy a Vht. végrehajtás megszüntetésére alapot adó 41. § és 56. §-ában rögzített törvényi feltételek nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a végrehajtást kérő a követelés elévülését kifejezetten nem ismerte el. A végrehajtás nemperes eljárás keretében történő megszüntetésére ezért nem kerülhet sor, azt az adós indítványozó végrehajtás megszüntetése iránti perben kérheti.
- [5] 1.2. Az indítványozó fellebbezést nyújtott be, amelyben elsődlegesen a végrehajtási eljárás megszüntetését és a végrehajtást kérő perköltség megfizetésre való kötelezését, valamint a visszévrehajtás elrendelését kérte. Másodlagosan a végrehajtható okirat visszavonását, valamint a fizetési meghagyás jogerősítő záradékának a törlését kérte. Harmadlagosan pedig az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára kérte utasítani azzal, hogy az elsőfokú bíróság másik tanácsa járjon el az ügyben. Arra hivatkozott, hogy a fizetési meghagyás kibocsátására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában a követelés már elévült volt, és ezért végrehajtható okirat kiállítására a törvény rendelkezésének megsértésével került sor. A megszüntetés tekintetében pedig a Vht. 57. § (2) bekezdésére és 56. §-ára hivatkozott.
- [6] A végrehajtást kérő a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a követelés esedékessége a végrehajtási eljárás megindítása, valamint az eljárás során foganatosított elévülés megszakítására is alkalmas végrehajtási cselekmények között eltelt idő az 5 éves elévülési időn belülre esik.
- [7] Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. március 30. napján kelt 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzésével megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

- [8] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elévülés megszünteti a követelés bírósági úton történő érvényesíthetőségét – figyelemmel a régi Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 325. § (1) bekezdésére. A Vht. 57. § (1) bekezdése szerint a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el. A végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja. [Vht. 57. (4) bekezdés] A Vht. 41. §-a, különös tekintettel annak (5) bekezdésére, lényegében hatáskörmegosztást tartalmaz az időmúlás igényérvényesítésre gyakorolt ezen jogkövetkezménye körüli jogvita tekintetében: amennyiben a felek között lényegében az elévülés kérdésében anyagi jogi jogvita nincs, mert a Vht. 41. § (2) bekezdése szerint a végrehajtást kérő az adós elévülésre vonatkozó állítását elismerte, a Vht. 41. §-ában rögzített egyéb eljárásjogi feltételek fennállása esetén a végrehajtás peren kívül megszüntethető. A végrehajtást kérő elismerő nyilatkozata hiányában azonban – a fellebbezésben foglaltakkal szemben – a végrehajtást megszüntetni nem lehet. A Vht. 41. § (5) bekezdése alapján az adós ebben az esetben végrehajtás megszüntetése iránti pert indíthat. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 528. § (2) bekezdés a) pontja szerint az adós keresettel kérheti a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült.
- [9] A másodfokon eljáró bíróság megállapította, hogy mivel a végrehajtást kérő mind az első-, mind a másodfokú eljárás során kifejezetten vitatta a követelés, illetőleg a végrehajtási jog elévülését, ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság a végrehajtás megszüntetése iránti kérelem elutasításáról.
- [10] A Vht. 9. §-a alapján alkalmazandó a régi polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 247. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet – nemperes eljárásban értelemszerűen a kérelmet – megváltoztatni nem lehet. Az adós a másodfokú eljárás során terjesztette elő a végrehajtási lap visszavonása, valamint a fizetési meghagyás jogerősítő záradékának törlése iránti kérelmét, amelyeknek a másodfokú eljárás keretében az érdemi elbírálására a kérelemváltoztatás tilalma miatt nem kerülhetett sor. A másodfokú bíróság ugyanakkor rámutatott, hogy a végrehajtandó okiratot képező jogerős fizetési meghagyást nem bíróság, hanem közjegyző bocsátotta ki és aztán látta el jogerősítő záradékkal. Ebből következően a jogerősítő záradék törlése is – az egyéb jogszabályi feltételek fennállása esetében – a közjegyző hatáskörébe tartozik. A végrehajtás elrendelésével kapcsolatos jogorvoslatok pedig akkor vehetők igénybe, ha a végrehajtás elrendelése nem felelt meg a jogszabályoknak, azaz törvénytörtő módon rendelték el a végrehajtást. A végrehajtás elrendelésekor a végrehajtás általános és speciális feltételeit kell vizsgálni. A végrehajtható okirat kiállításának általános feltételeit a Vht. 13. § (1) bekezdése, a végrehajtási lap közjegyző általi kiállításának speciális feltételeit pedig a Vht. 16. § a) pontja tartalmazza. Ezek között az elévülés kifejezetten nem szerepel, a Vht. 57. § (2) és (3) bekezdésének egybevetéséből pedig az állapítható meg, hogy a végrehajtási jog elévülése kizárólag akkor akadály a végrehajtás elrendelésének, ha a végrehajtási jog alapjául szolgáló követelés elévülését is hivatalból kell figyelembe venni. Az eljárás során az adós erre maga sem hivatkozott. A végrehajtás megszüntetése hiányában értelemszerűen nem kerülhetett sor a járulékos – visszévrehajtás elrendelésére és végrehajtási költségek megfizetésére kötelező – rendelkezések meghozatalára sem.
- [11] A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelemmel összefüggésben a másodfokú bíróság rögzítette, hogy az adós fellebbezésében maga sem jelölte meg a Vht. 9. § alapján alkalmazandó régi Pp. 252. § szerinti valamely hatályon kívül helyezési okot; a másodfokú bíróság rögzítette, hogy az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárásjogi szabálysértés nem volt megállapítható. A Törvényszék hangsúlyozta, hogy a kérelem elbírálásával összefüggésben pedig további szükséges bizonyítás fel sem merült, így a régi Pp. 252. § (2)–(3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre nem kerülhetett sor.
- [12] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Vht. 9. § alapján alkalmazandó régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, figyelemmel a régi Pp. 259. §-ában rögzített utaló szabályra is.
- [13] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát, melyet a főtitkár hiánypótlásra szóló felhívását követően kiegészített, illetve részben módosított.
- [14] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában alkotmánybírósági határozatokra hivatkozva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései továbbá 28. cikke sérelmére hivatkozott. Az Alaptörvény 28. cikkére történő hivatkozását alkotmányjogi panasz indítvány kiegészítés elnevezésű beadványában nem tartotta fenn.
- [15] Az indítványozó hivatkozott az érintettségére a bírósági döntések és a vizsgálni kért jogszabályi rendelkezések Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti vizsgálata és az ezzel kapcsolatos alkotmánybírósági eljárás vonatkozásában.

- [16] Az indítványozó mulasztás megállapítását is indítványozta, mert álláspontja szerint a Vht. szabályozási rendszere nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti normavilágosság és kiszámíthatóság elvének, valamint nem felel meg a jogorvoslathoz való jog követelményeinek és nem biztosítja a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülését.
- [17] Az indítványozó továbbá alkotmányos követelményként kérte megállapítani a bírói döntések minél szélesebb nyilvánosság számára történő hozzáférhetőségét a felülvizsgálati eljárás és az alkotmányjogi panasz befogadása, és ennek alapján érdemi döntéssel záruló alkotmánybírói eljárás lefolytatásának biztosítása útján.
- [18] Hivatkozott arra, hogy a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének lehetőségétől elzárták.
- [19] Az indítványozó álláspontja szerint a magyar jogrendszerben hiányosság észlelhető az elévült követelés alapján foganatosított bírósági végrehajtási eljárás megszüntetésére, befejezésére vonatkozóan, mert – a megítélés szerint – erre vonatkozóan a magyar jogrendszerben nincs jogintézmény, ezért elsődlegesen kérelmezte a támadott törvényi rendelkezések és a bírói döntések megsemmisítését, másodlagosan mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását és az erre vonatkozó jogkövetkezmények alkalmazását, továbbá alkotmányos követelmény megállapítását is kérte. Ugyanakkor az indítványozó arra is rámutatott, hogy megítélés szerint indokolatlan és ésszerűtlen megkülönböztetés valósul meg a bírósági döntések rendelkezéseiben, azok indokolásában, valamint a törvényi rendelkezésnek abban a tekintetében is, hogy a követelés és a végrehajtási jog elévülésének érdemi vizsgálatára kizárólag a felperes részére indokolatlan, szükségtelen és aránytalan többletköltséget eredményező polgári peres eljárásban kerülhet sor.
- [20] Az elsőfokú bíróság a folyamatban lévő végrehajtási eljárást az Alkotmánybírói eljárásának befejezéséig felfüggesztette.
- [21] 3. Az Alkotmánybírói eljárás az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [22] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírói eljárás elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [23] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára [Abtv. 27. §] alapította.
- [24] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírói eljárás kezdeményezését benyújtani.
- [25] Az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzését 2021. április 9. napján kézbesítették az indítványozónak. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. április 27. napján nyújtotta be az elsőfokon eljáró bíróságra.
- [26] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [27] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontjának és a 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [28] Az indítványozó a bírósági eljárásban adósként részt vett. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát.
- [29] 3.2. Az Alkotmánybírói eljárás az indítványnak az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett elemei befogadhatóságát vizsgálta a továbbiakban.
- [30] Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

- [31] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont első fordulat].
- [32] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés [42]}.
- [33] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálandó, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [34] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [35] Az indítványozó panaszában is rögzítette, hogy végrehajtás megszüntetése iránti nemperes eljárásban a végrehajtás megszüntetésével és a végrehajtási eljárás valamennyi végrehajtási cselekményre kiterjedő felfüggesztésével összefüggésben hozott, a kérelmét elutasító első fokú bírósági végzést helybenhagyó másodfokú bírósági végzéssel szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. E végzés értelmében a végrehajtási eljárás nem fejeződött be. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [36] 3.3. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak a Vht. egyes rendelkezéseit sérelmező eleme befogadhatóságát vizsgálta a továbbiakban.
- [37] Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kimondta: „Az Abtv. 26. §-ára alapított alkotmányjogi panasznak – az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasszal ellentétben – nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés [...]” {lásd például: 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]}.
- [38] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján olyan jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérheti az Alkotmánybíróságtól, amelyről az Alkotmánybíróság az Abtv. 31. § (1) bekezdése alapján még nem döntött.
- [39] Az alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó az Alkotmánybíróság 3255/2020. (VII. 1.) AB végzésével (a továbbiakban: Abv.) lezárt alkotmányjogi panasz eljárásban indítvány-kiegészítésében kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. §-ának alkalmazásával állapítsa meg a Vht. 214. § (1) bekezdése „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való eltiltásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrésze alaptörvény-ellenes és e szövegrészt semmisítse meg. „Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy [...] a Vht. 214. § (1) bekezdését az eljáró bíróságok nem alkalmazták az indítványozó ügyében, így módon nem teljesül az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltétel.” {3255/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [12]}
- [40] Azonos tartalmú kérelmet terjesztett elő az indítványozó a 3073/2023. (II. 16.) AB végzéssel lezárt ügyben is, amely eljárásban ezen indítványi elemet az Alkotmánybíróság az Abv. idézett érvelésével azonos tartalmú indokolással utasította vissza.
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy ezen indítványi elem tekintetében így ítélt dolog nem keletkezett.
- [42] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [43] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján is az indítványozó tehát az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján olyan jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérheti az Alkotmánybíróságtól, amelyet az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés alkalmazott.
- [44] Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságtól a Vht. 214. § (1) bekezdésében meghatározott „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrészek alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [45] A Vht. 214. § (1) bekezdése szerint: „Felülvizsgálati kérelemnek van helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött.” Az indítványozó a másodfokon eljáró bíróság végzését támadva terjesztette elő a Vht. fenti rendelkezését (részben) támadó alkotmányjogi panaszát.
- [46] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz indítványában támadott Vht. 214. § (1) bekezdését az eljáró bíróságok az indítványozó ügyében nem alkalmazták, így módon e tekintetben nem teljesül az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltétel.
- [47] Az indítványozó továbbá kérte az Alkotmánybíróságtól a Vht. 41. § (5) bekezdésben írott „ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását nem ismerte el, az adós végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert indíthat” szövegrészek, tehát a teljes (5) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [48] A Vht. 41. §-ának (1)–(4) bekezdései az alábbiakat mondják ki: „(1) Ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, vagy arra hivatkozik, hogy a követelés, illetve a végrehajtási jog elévült, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzon a követelés fennállásáról, egyúttal az adóstól felvett összegből a 34. § (5) bekezdésében említett összegeket fizesse be a megfelelő számlára, illetve fizesse meg a végrehajtónak. A végrehajtást kérőt figyelmeztetni kell a (3) bekezdés szerinti jogkövetkezményekre.
(2) Ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását elismerte, és a felhívásban megjelölt összegeket megfizette, a végrehajtási eljárás befejeződött.
(3) Ha a végrehajtást kérő elmulasztotta a nyilatkozatot, vagy elismerte ugyan az adós állítását, de a felhívásban megjelölt összegeket nem fizette meg, a végrehajtó az ügyet beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz. A végrehajtás megszüntetésének ebben az esetben nincs helye. Ha a befizetés nem történt meg, a bíróság végzéssel kötelezi a végrehajtást kérőt a 34. § (5) bekezdésében említett összegek megfizetésére akkor is, ha őt költségkedvezmény illeti meg. A végrehajtó a végzésben feltüntetett összegek behajtására folytatja az eljárást.
(4) Az (1)–(3) bekezdést megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a követelés csak részben alaptalan, részben szűnt meg vagy az elévülés csak részben következett be.”
- [49] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás polgári nemperes eljárás volt. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványi elemében támadott végzések, és az eljárás során hozott egyéb végzések elsősorban a Vht. 41. § (1) bekezdése továbbá a Vht. és a régi Pp. – a másodfokú bírósági határozatban felsorolt, – más rendelkezései alapján, nemperes eljárásban hozott döntések.
- [50] A Vht. 41. § (5) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „(5) Ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását nem ismerte el, az adós a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert indíthat.”
- [51] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az alkotmányjogi panaszban támadott határozatok nem végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perben hozott határozatok. Az eljáró bíróságok nem alkalmazták az indítványozó ügyében a Vht. 41. § (5) bekezdését.
- [52] Az Alkotmánybíróság rámutat, miszerint az, ha tájékoztatásként a bíróságok felhívják az eljárásban résztvevők figyelmét, hogy igényük érvényesítésére milyen eljárásban, milyen (kereseti) kérelem tartalommal nyílhat mód, nem tekinthető az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt, az (érdemi) döntés, vagy pervezető végzések jogalapját képező jogalkalmazásnak, amelyeknek az alkotmányjogi panaszban állított alaptörvény-ellenes voltát az Alkotmánybíróság vizsgálhatja. Ettől eltérő értelmezés ellentétes lenne az alkotmányjogi panasz céljával: az Alaptörvényben biztosított jogok esetleges sérelme megállapításának, és az azok elhárítására az Abtv. szerint az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló jogkövetkezmények alkalmazásának.
- [53] A Vht. 41. § (5) bekezdése biztosítja az indítványozó számára a keresetindítási jogot, azaz a bírósághoz fordulás jogát a fegyverek egyenlőségét, a kétoldalú meghallgatás elvét is biztosító peres eljárás útján.
- [54] Nem az indítványozó által támadott Vht. 41. § (5) bekezdése, hanem többek között a Vht. 41. § (1) és (2) bekezdései alapján utasította el végzésével az indítványozó természetes személy adós végrehajtás megszüntetése

iránti kérelmét az első fokú bíróság, arra hivatkozással, hogy a Vht. végrehajtás megszüntetésére alapot adó törvényi feltételek nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság végzése indokolásában rámutatott, hogy a végrehajtást kérő a követelés elévülését kifejezetten nem ismerte el. A Vht. 41. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben írottakon túlmenően a (2) bekezdés rendelkezéseit is alkalmazni kell: „(2) Ha a végrehajtást kérő az adós (1) bekezdés szerinti állítását elismerte, és a felhívásban megjelölt összegeket megfizette, a végrehajtási eljárás befejeződött.” Az eljáró bíróságok a Vht. további számos szakaszára is hivatkoztak végzéseikben.

- [55] Ebből vonta le a Vht. 41. § (1) bekezdésében írottaknak megfelelő következtetést az első fokú bíróság: Az indítványozónak a végrehajtás nemperes eljárás keretében történő megszüntetésére irányuló kérelmét elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését – azonos indokok alapján – helybenhagyta.
- [56] A végrehajtási per megindításának lehetőségét tartalmazó Vht. 41. § (5) bekezdését tehát az eljáró bíróságok döntéseik meghozatalának jogalapjaként nem alkalmazták.
- [57] Az eljáró bíróságok tehát nem alkalmazták az indítványozó ügyében a Vht. 41. § (5) bekezdését, ily módon e tekintetben nem teljesül az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltétel.
- [58] 3.4. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerinti jogalkotói mulasztást és az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti alkotmányos követelményt az egyes hatáskörei gyakorlása során hivatalból állapítja meg, erre irányuló indítványt az indítványozó nem terjeszthet elő.
- [59] 4. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmét arra tekintettel nem bírálta el, mert az elsőfokú bíróság a végrehajtást már korábban felfüggesztette.
- [60] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdése, az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1078/2021.

